

VÍDEOS PER A L'EDUCACIÓ ARTÍSTICA

DIDART, UN GRUP DE RECERCA DE DIDÀCTICA DE L'EXPRESSIÓ PLÀSTICA HA ENLLESTIT UN PROJECTE DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA QUE, A TRAVÉS DE VÍDEOS DIDÀCTICS I MOTIVACIONALS, PRETÉN D'AMPLIAR LA CAPACITAT EXPRESSIVA I PERCEPTIVA DELS ALUMNES D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA. A MÉS, EL PROJECTE RESPON TAMBÉ A L'INTENT DE RENOVAR LES ESTRUCTURES EDUCATIVES EN UNA ÀREA, LA DE L'EDUCACIÓ ARTÍSTICA, TRADICIONALMENT MENYSREADA.

Educar a través de l'Art i afavorir la creació plàstico-visual dels infants són els eixos vertebradors de *El arte como argumento educativo. Reflexión e innovación didáctica en la educación artística*, un projecte enllestit per l'Equip Didart, format per quatre professors del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la Universitat de València. Aquest treball —subvencionat per la mateixa Universitat dins el seu últim programa de convocatòries per a projectes precompetitius de R+D— insisteix en la necessitat d'ensinistrar l'alumne «com a espectador culte i sensible» capaç d'entendre i decodificar el llenguatge visual, segons que afirma Aurora Valero, investigadora principal del projecte. L'objectiu genèric del treball és potenciar els valors expressius de l'alumne i enriquir i sensibilitzar el seu món, tot partint de la importància determinant que, dins el seu àmbit cognitiu, juga l'entorn visual-perceptiu. I tot això aprofitant, segons declara explícitament el projecte, les noves propostes educatives que figuren en la LOGSE, per tal de relacionar més estretament dos nivells educatius, l'universitari i el bàsic, «més distanciat del que seria desitjable».

És per això que la proposta continguda en el projecte és adreçada a dos públics: d'una banda, als alumnes d'Educació Infantil i Primària, i d'altra, també i especialment, als alumnes de Magisteri. «El nostre projecte —asseguren els membres de Didart— pretén d'incidir sobre el significat de l'educació artística, els seus objectius i continguts, des d'una perspectiva eminentment pràctica, tot actuant especialment sobre el primer esglaió de la cadena educativa: el professor d'Infantil i Primària.»

Per a desenvolupar aquestes línies mestres, el projecte comprèn el disseny i la realització d'una sèrie de vídeos que, amb una explícita vocació pedagògica, motiven l'alumne perquè produeixi «respostes expressives i plàstiques més riques i significatives». Una sèrie de vídeos «motivacionals» que, a través d'una simple contalla, permeten d'ampliar la capaci-

tat expressiva i perceptiva dels alumnes d'Infantil i de Primària.

■ DEL RETRAT AL PAISATGE

La proposta comprèn la realització d'un total de quatre vídeos que abracen els diferents aspectes del llenguatge visual. Com a fil conductor, els autors han escollit, entre la gran varietat d'elements plàstics que constitueixen el llenguatge visual, el color.

Aquest material audiovisual fa servir alhora quatre

dels temes més usuals i recurrents en la història de l'art: el retrat, la natura morta, el paisatge i la figura humana, aprofitant especialment obres produïdes des de l'impressionisme fins als nostres dies per «la gran afinitat que existeix entre l'expressió espontània infantil i la de molts artistes moderns». Cadascun dels vídeos adequa temàticament i cronològicament el seu contingut a una edat determinada.

Dos són els vídeos enlestits fins ara: el que té el retrat com a proposta significativa, específic per a l'Educació Infantil del nivell 5/6 (edat dels xiquets), i el que utilitza la temàtica de les natures mortes, adreçat a alumnes de 7 i 8 anys. Pintures de Van Gogh, Matisse, Picasso, Appel i Cézanne —autors que comparteixen una pronunciada riquesa cromàtica— conformen el material bàsic per a l'estudi. La llibertat d'interpretació, la visió plàstica dels artistes seleccionats i la seua concepció del llenguatge plàstic són utilitzats al vídeo didàctic —mitjançant una senzilla història— per potenciar en l'alumne una gamma més àmplia de recursos expressius. La projecció del vídeo s'insereix en l'endemig de dues activitats, la prèvia i la posterior, on els infants dibuixen abans i

després de la projecció. «Dues experiències portades a terme en sengles centres d'Educació Infantil van demostrar que els vídeos motivacionals havien servit, efectivament, perquè els infants realitzassen composicions amb majors recursos cromàtics, millor organització de l'espai pictòric i una distribució més intencional dels objectes. És a dir, que una mínima orientació en la creació plàstica, que és al cap i a la fi la intenció dels vídeos, havia retut més beneficis que els que s'aconsegueixen a través, únicament, de l'expressió espontània, a la qual tanta importància dóna la reforma educativa.»

A més de l'interès estrictament pedagògic, un altre dels objectius nodals del projecte és d'oferir al professorat un conjunt d'eines didàctiques més adequades i actualitzades. Per això, el treball és acompanyat d'una guia didàctica que conté la proposta metodològica on s'ha d'inserir la projecció audiovisual. Aquesta guia inclou una exemplificació curricular i una col·lecció de les imatges seleccionades en cada vídeo, acompanyades d'una succinta explicació de les obres triades.

L'aplicació del projecte és, per tant, el corollari obligat al treball desenvolupat pel grup en el disseny i l'execució del material audiovisual i la guia didàctica. És a dir, que és amb la seua traducció a les aules dels centres que la investigació tindrà una lògica conclusió. Enlestir els dos vídeos que permeten de concloure el projecte inicial i assegurar les vies de canalització i difusió del material resultant de la investigació són, doncs, els objectius actuals d'aquest grup d'investigadors reunit sota una clara bandera: la de promocionar i millorar l'educació artística com una via privilegiada de coneixement de la realitat. De cultura.

MÈTODE

Projecte d'investigació:

El arte como argumento educativo. Reflexión e innovación didáctica en la educación artística

Programa de projectes pre-competitius.
Universitat de València. 1994. Codi 1164

Equip de recerca: DIDART

Investigadors: Aurora Valero, Carlos Pérez-Bermúdez, Luz Rodríguez, Belén Segurado

Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal (Tel. 386 44 84)

E.U. Magisteri Ausiàs March

Universitat de València